

mindenki tisztelt, becsült, férfi kora teljében, 37-éves korában hunyt el rövid néhány napi szenvedés után, gyászba borítva barátjait s kesergő hitvesét. A megboldogult földi maradványait f. hó. 6-án kísérték örök nyugalomra. A temetésen részt vettek az összes tanintézetek, állami, városi és magán hivatalok, egyesületek, Batthyány Lajos gr. kormányzó és vele együtt Fiume városának összes katonai és polgári notabilitásai. A gimnázium udvarán Malotisz János főgymn. tanár magyar nyelven bucsuztatta el a szeretet főnököt és jóbarátot. Zambra Péter pedig olasz nyelven; a temetőben a tanuló ifjuság nevében Friedrich Antal és Zemplén Győző vettek bucsut a szeretett igazgatótól. Mielőtt még elhantolták volna, Donath Imre igazgató mondott megható beszédet az iskolák nevében. Végül részvét ünnepet rendezett a főgymn. tanári kara és ifjusága a főgymn. rajztermében, ahol Zambra Péter tanár és Tóth Elemér VIII. o. t. beszéltek gyönyörűen szívezve szólva. A részvét-ünnepet után rekviem volt az elhunyt lelki üdvéért, melyen részt vettek az összes gyászolók.

A halasi reform. gymnásiumnak is volt is volt hallotja a múlt héten: Szóly József II. oszt. tanuló hunyt el 12 éves korában hosszu szenvedés után Tetétlenen. A megboldogult hült tettemét f. hó 9-én tették örök nyugalomra Solton, az ev. ref. vallás szertartása szerint.

A Somogyi-féle konzekvatorium Beethoven-önkézőköre 1896. február 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartotta nyolcadik rendes ülését. Napirend előtt Fisch Miksa jegyző bejelentette lemondását, elfoglaltságával indokolva elhatározását. A lemondást a kör tudomásul vette és a távozó tisztviselő helyébe Irsai Ervint választotta meg. A program első pontja Hopin Berceuseje és Valse-ja volt, melyeket Komáromy Zoltán adott elő élénk tetszés között. Ezután Storck Ernő olvasott fel a troubadourokról. A művet a kör első fokra fogadta el, utasította azonban a titkárt, hogy a dolgozatot másnak adja ki felolvasásra, minnek utána Storck Ernő felolvasása minden kritikán aluli volt. Mint harmadik pont Weber »Büvös vadász«-ának egy részlete következett, melyet Roth Frigyes játszott el a zongorán kiváló precizitással. Ezután Havasi Dániel játszotta el hegedűn Mozart egy szónátáját mire Vörösmarty »Marót bán«-jának egyik jelenetét adták elő Réh Ferencz és Storck Ernő. A tetszéssel fogadott szavallatot első fokra érdemesítették nemkülönb Bruch Paula zongora-

játékát (Weber: Polacca brillante) is. Fisch Miksa bírálta ezután a »Siri hangok« és a »Panasz« cz. költeményeket. Hosszantartó és rendkívül heves vita után, a kör az első költeményt a harmadik, a másodikat az első fokra fogadta el. A »Panasz« szerzője: Storck Ernő. Klein József adta elő ezután Eötvös József »Bucsu«-ját. Szavallatát a kör tudomásul vette. Végül még Somogyi Mór tanárelnök adott elő egy Beethoven-szónátát. Ülés vége 1 óra 10 perczkor.

Szerkesztői telefon.

Schwarz J. Brassó. A 6-ik osztályosnak okvetlenül el kell olvasni a következő munkákat: Zrínyi: Szigeti veszedelme, Arany: Keveháza s Katalin, Petőfi: Bolond Istók, Vörösmarty: Két szomszédvár, Jókai: Kedves atyafiak, Jósika: Abafi, Kemény: Férj és nő, Sophokles: Antigone, Shakspeare: Szentivánéji álom. Sem a vigjátékot, sem az elbeszélést ne küldje be. Vigjátékot nem közlünk, pláne ha németből fordította, elbeszélésünk pedig sok van előlegben. Szárnyas K. Schack Béla tanár ur lakása: VI. ker. Csengeri-utca 57. szám. A. F. A hitregék nagyon szépen megvannak írva az Athenaeum kiadásában megjelent »Olympos« cz. könyvben. Luszt F. Abban az ügyben forduljon a kiadóhivatalhoz. E. J. Szeged. Dolgozatát nem közölhetjük. F. D. A küldött versek nagyon gyöngék. Többeknek. A lap szétküldésére vonatkozó minden felszólalás, hiányzó számok kérése, a kiadóhivatalhoz tartozik. Mivel a szerkesztőség és a kiadóhivatal külön városrészen vannak, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a lapok szétküldésére vonatkozó reklám-cíciókat elintézhessük. Németh P. Küldje be. Falusi Még mindig gyöngék. Popper S. Mozács. Fejtőrével bőven elvagyunk ugyan látva, de ha igazán jóra való dolgokat küld, felhasználjuk. Trammer S. Az I. évfolyamot a szerkesztőségben megkaphatja 2 frt 50 krért, a másodikat 4 frtért a kiadóhivatalban. Kohn J. Diós-győr. A lap szellemének nem felel meg. Cajus. Szarvas Mariska író, lakása Dombó (Baranya m.) A küldeményt azon reményben várjuk, hogy beválik. Korpondi. 1. Az első kérdésre megtalálja a feletet főtebb; 2. A görög nyelv ahhoz a szakhoz nem szükséges. Geiringer Gy. Szombathely. Jókai M. czime nagyságos. 1024. 1. Küldheti. 2. A Nyelvört mint tanuló 3 frtért megkaphatja. F. Iona Arad. 1. Igen szívesen szolgálunk utmutatással. 2. A kis fia neve Miklós. 3. A kiállítás alatt az egész szünetben Budapesten lesznek. R. Gyula. A beküldött versek nem közölhetők. Realista. Azt a fizikát nem ismerjük; árát megtudhatja bármely könyvkereskedésben. Főgymn. Vajda-kör Szarvas. A Magyar Szalon kiadóhivatalához elég ennyi cím is. A »Röptében a nagy világ körül« cz. munkát az Egyetértés kiadóhivatalában lehet megrendelni. Árát nem tudjuk. 2123. A budapesti bélyegkereskedők czimeit nem tudjuk Cs. F. A kanári madárról írt vers csinos. Sch. K. Sopron. Tessék a kiadóhivataltól kérni. Bekötési táblánk nincs. Makay M. Késmárk. Küldje be, majd elolvassuk. Ifj. Cs. K. A vers még gyöngé. Brutus. Tell athanaz győri tanár írt a balladáról egy jó tanulmányt, abban megtalálja, a mit kíván. — (Több kérdésre a jövő számban.)

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:

Egész évre ..... 4 frt.
Fél évre ..... 2 frt.
Negyed évre ..... 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:

Dr. RUPP KORNÉL
főgymnásiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IX., Soroksári-utca 31.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnek és jutányosan számíttatnak

Milleniumi iskolai ünnepek.

Most, mikor az ország minden részében arról van szó, miképen ünnepeljük meg hazánk ezeréves létét, az ifjuság is tervez, gondolkodik. Neki is oda kell állania az örvendezők, a hálaadók, lelkesedők sorába, neki is módját kell ejtenie, hogy a nagy év magasztos érzéseit egy-egy napon mintegy összesűrítve, hatalmasabban, szebben, gyümölcsözőbben vilantsa föl, szölgaltassa meg, mint egyébkor.

Abban az órában, azon a napon át kell élnie a nemzet világos és borongó éveit, át kell éreznie a mit annyi emberöltő viharain, derűin keresztül a nemzet szíve érzett; meg kell fontolnia történetünk nagy eszméit, nagy tanulságait, hogy ezt az időt, s ebben az időben tett szent fogadásait ne felejtse soha. Magyarországon nem lesz magyar ifjuság, mely nem ünnepelne; nem lesz iskola, önképző-kör, mely ünnepet ne ülne. Ne legyen azonban az az ünnep a mindennapiak, a közönségesek közül való. Legyen méltó az alkalomhoz, legyen minden ízében magyar és történeti. Csak így egyedül csak így fog megfelelni czéljának.

Ne mondja senki, hogy koncerteket kell rendezni, idegen klasszikusok műsorával, idegen szellem kincseivel, pompájával. A magyarság nagy pillanatában nemuljon el minden, a a mi elvonná figyelmünket attól az édes gondolattól, hogy ez a nemzet Isten után a saját erejéből lett nagygyá; hogy ez a haladás korszakok véres, veritékes küzdelmeinek drága gyümölcse, s épen azért oly végtelenül értékes, mivel oly végtelenül sokba került.

A valódi ifjusági ünnepek a nemzet ezer esztendejét fogják egy-egy kisdéd kép keretébe

gyűjteni, melyeknek ép azért lesz ritka és mély hatásuk, mert sokat tömörítenek kis helyre.

Adjuk elő szavallatban, zenében, énekben, a mi a magyar szellemi élet árából kimagaslott, a régiségből ránk maradt. Emlékezzünk a régős dalával a régiekről, kik Ázsia síkjairól idejöttek; mutassuk be középkorunkat pár megható dallamával; vegyük ajkunkra Balassa igéit, Tinódi áriáit, melyekben a török világ szenvedése s vigasztalódása reszket; emlékezzünk a rodostóiak nagy napjairól énekben, zenében, beszédben; gyászoljuk az elhanyatlást a költőkkel, állítsuk magunk elé az ébredést, a reform nap idejét, mely éjbe vész újra, de megörzi mégis bizalmát...

Szóval: ünnepeljük a nemzetet az ő történelmében, az ő szellemi életének fejlődésében; épüljünk a haza és fajunk főmaradásának, hogy úgy mondjuk, »titkain«.

Az önképző-körök tagjai kérjek meg vezető tanáraikat, kik az eszmét bizonyára nem fogják elutasítani, hogy az ünnepek programját ebben a történelmi irányban állapítsák meg. Az idő még elég messze van, a stü séges darabokat nem nehéz megszerezni, s a »Tanulók Lapja«-nak szerkesztősége bizonyára szívesen följánlja ebben a szép ügyben is akár közvetítést, akár szölgallatát.

Ti pedig, fiatal barátim, legyetek rajta, hogy buzgó és derék munkával a ritka és magasztos pillanatokban a magyar ifjusághoz méltó becsületet arassatok.

Dr. Horváth Cyrill.

MIAMIS KIRÁLY.

Irtta: WALDEN EDMUND.

(8.)

En is tapasztaltam kegyetlenségüket de tudtommal sok jó tulajdonságuk is van. Mindenesetre figyelemre méltó a fiatal indiánharcos az irokezek s francziák ellen, miből világos, hogy a hat törzs valamelyikéből származik. De most menjünk pihenni, hogy holnap újult erővel végezhessük teendőinket.

Lefeküdtek s hosszú, egyenes lélekzetük csakhamar jelezte, hogy álomba merültek.

Az öreg Burns éjjel többször felnézett a fedélzetre, de mindig ébren találta az indiánt, akárcsak egy szobor, mozdulatlanul állott helyén.

Kevéssel hajnal hasadása előtt ismét felkelt az öreg és felkeltette a másik kettőt is. Kevéssel rá az indián is benyitott a hajószobába, de csakhamar visszatért a fedélzetre, a mint ébren találta már a férfiakat.

John gyorsan kávéfőzött és hallgatagon elköltötték a reggelit.

— No most tartsunk hadi tanácsot mondja az öreg. A tegnap látott ficzkók kétségtelenül tagjai annak a bandának, mely garázdálkodásával megnehezíti a közlekedést itt a tavon; John ennek a bandának fedezte fel buvóhelyét.

— Master, valószínű ez azon gaz népség, mely vérrrel szennyezi be az Ontariót és a partot.

— Mit tartasz a fogoly felől, a kit szintén említett John?

— Elgondolom a magamét, mióta John elmondta ezt és megtaláltuk a Duke of Richmond evezőjét. Minden esetre feltűnést kelt, ha majd elmondjuk a dolgot Oswegóban vagy Stacketharbourban. Itt különös dolog történhetett.

— De most, mit tegyünk Bob? Mihez fogjunk itt a banditák közelében, akik minden pillanatban ránk bukkannak.

— Ha a ficzkók nem volnának hozzátok oly félelmetesen közel, akkor ma a csónakon elementem volna Stacketharbourba emberekért, a kikkel a «Molly»-t kiszababítottuk volna kényszerhelyzetéből. De ily körülmények között nem hagyhatlak magatokra.

— Helyes. — De hát mit tegyünk most?

— Szerintem leghelyesebb volna, ha éllemt vennénk magunkhoz és rejtkehely után néznénk. Ha rá találunk a «Molly»-ra legalább mi életben maradunk s ha másképen nem, csónakon menekülünk innen. De ha a vitorlásan maradtunk menthetetlenül elveszünk.

— Bob, négyen vagyunk fegyveresek, ha az indiánt is számítom, ki komoly tusa idején mindenesetre helyt fog állani. Tekintve, hogy a kalózok össze-vissza 7—8-an vannak, megvédhetjük a «Molly»-t.

— Mi nem láttunk ugyan többet, de valószínű több is tartózkodik itt. A francia Canadából és gyarmatból elég gézengúz kerül ki. Ha a «Molly» vizen volna, elfogadhatnám az ajánlatot; de nem szabad felejtenünk, hogy felszáradtan földön hever, könnyen hozzáférhető, és a fákról is reá lehet lőni.

— Nem szívesen hagyom el a birtokomat. Mit szólsz hozzá John?

— Bob nézetéhez csatlakozom. A rejtkehelyen bevárjuk a napi eseményeket. A partról is megvédhetjük a «Molly»-t, ha szükséges, a csónakot pedig menekülésre használhatjuk.

Az öreg farmer sóhajtván így szólt: Nehéz szívvel válok ugyan meg keservesen szerzett tulajdonomtól, de az élet ennél is értékesebb. Teljesedjék akaratotok, tehát menjünk gyorsan a partra.

— Nem úgy, édes apám, — monda mosolyogva az ifjú, — így hamar ráakadnának nyomunkra s rejtkehelyre.

— Hát te mit gondolsz?

— Megragadjuk a csónakot, megkerüljük a szigeteket, alkalmas helyen kikötünk és azután keresünk magunknak egy kis buvóhelyet, ahonnan a «Molly»-t figyelemmel kísérelhetjük és szükség esetén rá is lőhetünk.

— Master, ravasz feje van ennek a Johnnak; a legravaszabb indiánon is kifogna. Ugy van mint ő mondja, nem szabad itt bemenünk az erdőbe. Ha rábukkannak a «Molly»-ra a nélkül, hogy a parton megtalálnák nyomunkat, azt hiszik majd, hogy elhagyták tulajdonosai és mi a csónakon menekülhetünk. Azt hiszem ez lesz a legjobb. Bob Greennek már sok baja volt úgy a dühöngő Ontarioval, mint a vérengző indiánokkal, ő meg fog menekülni ebből is.

— No, Isten nevében, — mondá Burns lassan, — gondoskodjatok élelemtől, rakjatok elegendő takarót és fegyvert a csónakba és hátat fordítunk «Molly»-nak.

— Még itt van régi puskám, John, ez jó lesz az indiánnak. Ne felejtsetek el a puskaport és a golyózacskót; egy hordócska vizet is vigyetek magatokkal, hátha nem lesz az erdőben.

Bob Johnnal együtt teljesítette Burns parancsát; néhány percz múlva már készen állott a csónak. Az indiánnak kenyeret és hust adtak, a mit el is fogadott. Burns pedig puskát, löport s golyót adott neki.

A nap már felkelt, midőn a csónakon elindultak.

Az indián mélyen hallgatott és vizsgálódva hordta körül fekete szeméit. Ócska, de azért használható fegyverét nagy gonddal töltötte meg.

Balra mentek és ebben az irányban akarták megkerülni a szigetet.

Végre John a parton néhány követ pillantott meg, majd közelebb érve látta, hogy az egész part kövecses.

— Édes apám, azt hiszem, jó lesz, ha itt szállunk partra, a köveken nem marad meg a nyomunk, — e szavakra Burns a part felé terelte a csónakot. John, Bob és az indián, kinek feltűnt ugyan a férfiak magaviselete, de megmagyarázni nem tudta, partra szállottak, az öreg Burns pedig kiadogatta nekik a holmit. A máhát gondosan a bokrok közé rejtették; majd meg a csónaknak kerestek alkalmas helyet. — Most már az indián is megértette, miről van itt szó; azért figyelmeztette őket egy sekély helyre, melyet köröskörül bokrok szegélyeztek. Itt rejtették el a csónakot, melyet a sűrű cserjéktől csak közlelől lehetett meglátni.

— Igyni, Master, most pedig menjünk be az erdőbe, keressünk helyet, ahonnan szemmel kísérelhetjük a «Molly»-t.

Néhány dolgot vett magához; épp így tett John s Burns is, csak az indián állott mozdulatlanul. Végre odalépett Burnshoz, a kitől elkérte a puskát, egy mozdulattal jelezve, hogy majd ő viszi.

— A ficzko mégis csak tud tisztességet, — mondá Bob, — nem igen szokták megerősíteni magukat ezek a vörös legények a munkában. — Ezzel neki indultak az erdőnek; Bob ment legelő; néhány percz múlva odalépett hozzá az indián és balra mutatva így szólt. — Kanoé, igen nagy kanoé van itt.

— Talán csak nem a «Molly»-t láttad? Ennyire nem téveszthetem az irányt.

— Nagy kanoé van itt, — ismétli az indián.

— Nikunthasnak igaza lesz, Bob, szerintem is inkább balra fekszik a «Molly».

— Nem bánom. Nem tudom magam kellőleg tájékoztatni itt a bokrok között. Vörösbőrű, menj hát előre és mutasd meg az utat.

Az indián, a mennyire lehetett, egyenes irány-

ban haladt. Félórai fáradalmas ut után egy kis magaslatához értek, itt megállott s így szólt, miközben kinyújtotta kezét, — Itt a nagy kanoé.

A mint szét hajtották az ágakat és bokrokat, maguk előtt látták a megfeneklett hajót. Körülbelül 300 lépésnyire lehettek tőle; szép kilátásuk volt a «Molly»-ra és a csatornára.

A férfiak nemsokára meghúzták magukat egy kis mélyedésben.

Az öreg farmer rossz kedvében volt nemcsak azért, mert vagyont féltette, hanem bántotta, hogy itt a közelben tartózkodik az a rablócsöcselék.

Burns Illés, puritán családból származott; az erdőben nőtt fel, ismerte ennek ezer veszéyeit, sokszor és mindig bátran szállt szembe az indiánokkal. Kevéssel John születése előtt az Ontario vidékén telepedett le; nagy szorgalmával csakhamar termékeny birtokot létesített a vadonból. A telepítések s a városok növekedtével mindjobban értékesíthette terményeit s így lassankint meggazdagodott. Csendes nyugodt jellem volt az öreg, olyan mint a legtöbb ember, a ki a vadonban nevedett, a kinek egész élete folytonos küzdelem a vadakkal, nem könnyen engedett jussából, körmöszakadtáig védelmezte a magát.

Fia, John szeretetreméltó, nyílt jellemű fiatal ember; nem volt oly higgadt, oly meggondolt, mint az atyja és szerette a kalandost. Ő is a vadonban nőtt fel, ügyes, hidegvérű vadász lett belőle. Nem egyszer bánt el az erdő fenevadaival: a medvékkel s párduczokkal s épp oly otthonos volt a rengetegben, mint akármelyik indián.

Jókedvű s gondtalan volt most is.

Bobot, az óriás termetű férfit roppant izomereje miatt csodálták itt a partvidéken, dicserették ügyességét, mert ép oly otthonos volt a hajózásban, mint a mily ügyesen kezelte a fegyvert; bátorsága sokszor vakmerőségbe csapott át.

Sok tusában vett részt; gyakran küzdött a telepítvényekbe törő indiánokkal, a kik bátorsága s óriási ereje miatt «nagy medvé»-nek nevezték. Gondtalan volt, jókedve most sem hagyta el s éppenséggel nem törődött volna azzal, ha tetteleg harcra keveredik a kalózzal.

A fiatal indián nyugodt komolysággal egy fához támaszkodott; mereven nézett a három férfura, kik a fatövében tanakodtak.

(Folytatása következik.)

Erkölcsei tanulságok Tompa Virágregéiből.

— Pályamunka. —

Kívált a szegénynek kell nagyon vigyázni minden lépésére. Mert ez ha egyszer eljátszotta szerény megélhetést biztosító jelenét, balgán felülve álígéreteknél, többé nem igen tudja magát előbbi állására visszaküzdeni. A világ elfordul tőle s az elhagyott egyedül evez törékeny csónakján az élet zajongó tengerén.

El ne játszd jelened! — gyarló földi ember!
(Bajnokfű.)

A jelen eljátszása késő megbánásra vezet. De mi is okozhat még késő megbánást?

Mások meg nem hallgatása, rideg, oknélküli elutasítása, szóval meg gondolatlanság, makacsság, albuszkesség táplálása. Természetes, hogy minden helytelen cselekedetünk valamikor megboszulja magát rajtunk. De ekkor már sokszor nem segíthetünk, nem tehetjük jóvá hibánkat. Talán eszközeink is hiányozhatnak, az emberek rosszakarata is akadályozhat. Igaz ugyan, hogy e rossz akarathoz is bűnhődnie kell, azonban ez nekünk mit sem használ. Bennünket késő bánat terhe nyom, melyre irt már nem találhatunk; fáj lelkünknek egész életünkön át, hogy másokat is szerencsétlenné tettünk észnélküli makacsságunk által.

(Perpétuel, Fagyöngy.)

Ballépésünknek sokszor mások leplezett rosszakarata az oka. Az erkölcsi törvény igazsága nem engedi, hogy a bűnös szárazon menekedjék, a bűnnek, tehát a rosszakaratnak is bűnhődnie kell. (Fagyöngy, Mohok.) A rosszakarat azonban nem oly nagy bűn, hogy ne lehetne jóvá tenni. Sőt épen a bajkoczó tudja legbiztosabban elhárítani a bajt; ismervén a nemtelen eszközöket, melyekkel más jólétét megrontotta, de ismervén egyttal azon eszközöket is, melyek segítségével hibáját jóvá teheti. Ily esetben tehát csak erős akarat kell a régi rossz elhagyására, új tiszta élet kezdésére. A megjobbulás, szívben-lélekben való megváltozás, ha nem is feledteti, de elhalványítja a mult gonoszságát.

(Mohok.)

De jaj annak, kit a meg gondolatlanság bűnről bűnre sodor, kiben a rosszakarat megrögzött gonoszsággá fajul! Az ily ember egész számításával üzi a csalárd játékot embertársaival, megvetve, lábbal tapodva minden erkölcsi törvényt, az ily ember nem retten vissza eléggé meg nem gondolt perczében a bűnök büntétől: a gyilkosságtól sem. Meggyilkolja azt a ki rajta kapta csalárdságán, kihez pedig egykor legjobban vonzódott.

S csak ekkor ocsudik fel a szerencsétlen, mikor véres áldozata lábainál hever! Lelki egyensulya végleg fel van bomolva, nem ismer önmagára, az élet ránézve már csak kínzás; szenvedés. A kínzó öntudat vádjai, mardosása aláássák a lélek nyugalmát s vagy az öngyilkosság fertőjébe vagy az örületbe ragadnak.

(Fehértüliom mennyegzője.)

Az embernek nagy gyengéje, hogy könnyen tévutra vezethető. A szerény külsőben az emberi szem gyakran nem ismeri fel a belső érdemet, míg a hizelgő szavak gyakran az üres lelkű, de ezizomás ruhájú kalandort is megkedveltetik. A tévutra vezetettek több-kevesebb kárt vallanak könnyen-hívőségök miatt; de viszont a szemérmetlenül hizelgő és toladó is elveszi megérdemelt büntetését, mindenki «üldözi, bántja, átkozza.»

(Aranka.)

A kérdés, áltollakkal való ékeskedés nemcsak, hogy nemtelen tulajdonság, de nem is boldogít, vagy legfeljebb csak ideig-óráig tartó boldogságot szerez. Az ilyen boldogság «reggel nyílik, estig elhull.» Az embereket — igaz — könnyű tévutra vezetni, de sokszor épen nem könnyű az emberek tévutra vezetését ki is zsákmányolni. Jaj annak, kiben a csalásra még idején rájött társadalom felismeri a díszes ruha alatt a kopár lelki világot s kiről igazságosító kezével letépi a ezizomás rongyokat.

(Kék tüliom és pipacs.)

S mindamellett nagyon sokan vannak, kik bizva a külső hatásban, minden lelki jó tulajdonság, belső érdem nélkül feltűnni, szerepet játszani szeretnek. Sok ember tetszeleg magának azzal, ha hire-neve van. Pedig ez még édes kevés érdem. Az ily tetszelgés nem egyéb, mint káros hiuság, mely magában hordja minden bizonynyal a büntetést is. Az igazi érdem előtt elhalványul, szerte mállik az ál-érdem látszólagos erőssége; a bűnhődés nem végzetes ugyan, de sok keserves perczet szerez a léleknek.

(Királyvirág.)

Vannak oly emberek is, kik nem elégesznek meg a fellünnéssel, a hirrel-névvél, hanem még többet is kívánnak, valóban nevetséges módon. Sokan túlbüszkék fényes nevékre, előkelő származásukra s megkivánnák maguknak a világ hódolatteljes üdvözetét. De ma, a felvilágosodás korában a nemes származás is csak ugyer valamit, ha valódi érdemmel párosul. Főuri

sarjadékban is lehet kishitű a lélek, de viszont az egyszerű pórfiu lelke is lehet szívjóságban, erkölcsi érzésben nemes; a pór is felküzdheti magát, hiszen a mai egyenjogúság korában mindenki előtt nyitva áll a «küzdés,» nyitva áll a «pálya,» mindenkit kecségtet, munkára serkent a pályabér. Rangkülönbség nem ítél az emberek között; csak a lélek jósága, a szív tisztasága, nemesége s az ész művei, érdemei vonnak választalat ember és ember között. (Virágregé.) Epen azért kell lelki kincseket szerezni. Mert a lelki kincs örök s a lélek, a szív jósága boldogít igazán. A testi szépséget nem szabad irányadóul vennünk, mert ez egy ideig, mint

«Rossz szellemeiktől bérlett hatalom
Kísért, bűvös sulya nyom,»

De később lehervad, mint virág az őszi szellő fuvalatára. A szív jóságán pedig nem győz az enyészet hatalma; virít ez, nemesít a siron túl is, hiszen «a sirnál még nem lesz vég.»

(Szegefű.)

Az emberi élet két nagy alaptétele: az igazságnak győznie, a bűnnek bűnhődnie kell. Mindkettő keshetik, de végtére bekövetkezik. Vannak gonosz lelkületű emberek, kik a maguk önző cseljait tartván szem előtt megtámadják, elhomályosítani akarják a legtisztább igazságot. Sokszor sikerül az emberiség e salakjainak aljas kerülő utakon, hizelgő szavakkal még a jobb érzéseket is behalózni s megnyerni bűnös cseljainak. Bűnhődnek az elcsábítottak is, de még sem oly nagy mértékben, mint a főzinkosok, az ártatlan, büntelen tisztaság pedig diadalra jut.

(Liliumok harca.)

Az igazság ellen sokszor nemtelen kardot ránt a rágalom, az emberiség nagy részének e ferde kinövése, e rút lelki rossz. A rágalom bűn; tehát még akkor is elveszi méltó büntetését, ha kizsákmányolva, a világ tulságos, nagyon sokszor rossz akaró hiszékenységét, — már-már diadalra jut. A nemes fémet el-elta- karja a törmelék, de végre csak előbukkan csillogó fénynyel ragyogva; a becsület tiszta ruháját is elhomályosíthatja egy időre, de egészen be nem feketítheti a rágalom. Gonosz eszközökkel, a rágalom kétélű fegyverével le lehet győzni a becsületet, az igazságot, de csak látszólag. A szívből a nemes érzést lehet ellopni, a lelket erényeitől azonban nem lehet megfosztani. Nemes cselekedet, jótett meggyőzi lassanként az embereket a szív jóságáról, a lélek erényeiről. S a mily mértékben hajlandók az emberek a szív jóságát elismerni: oly mértékben tompul a rágalom kardjának éle, de egyszerűsmind fenődik gazdája: a rágalmazó ellen: oly

mértékben tér vissza a becsület is. A rágalmazóról lerántva a bűnös lepel; a szerencsétlen, mint a csalán,

«A belend s az üröm közt sötéten
Ott kinlódik a sövény tövében.»

(Csalán.)

Az emberi lélek másik ferdesége: az irigység. Ez csak a rossz szívű s önző embereknek lehet tulajdonsága. Mert

«Nemes kebelben csendes néma kint
Költ a csalódás és a veszteség
Bosszura gyúl a szív, ha nemtelen.»

Ki szívben jó, ki lélekben nemes, az ha csalódik, magába zárja fájdalmát, tűr, szenved, de mást nem bánt; ki pedig aljas lelkületű, ki kishitűleg lelkét elég erőtlenné érzi a csapások elviselésére, az örül, ha másnak okozhat veszedelmet, ha veszélybe döntheti azokat, kik neki ugyan semmi kárt nem okoztak, de boldogok. Igen! a gonosz s a saját hibájukból boldogtalan embereknek fáj a mások megérdemelt boldogsága: az ilyenek minden áron meg akarják keseríteni mások örömét, először csak csellel, s ha így nem győzhetnek, armánnyal vagy erőszakkal. S fájdalom! nagyon sokszor sikerül az ily nemtelen gondolkodásuaknak embertársaik fáradozásainak gyümölcseit, ha nem is elorozni, de kesernyessé tenni, az öröm mézébe ha csak néhány keserű cseppet is önteni, vagy pedig mások boldogságot teljesen feldulni. S az irigy bűnösök nagyon sokszor megmenekülnek, sőt annak látszatát is fel tudják kelteni, hogy tettök nemes érzelemből, embertársaik iránt való jóságából eredt.

(Tubarózsa s kék jáczint.)

Barátainkat mint legközelebbi tanácsadóinkat jól kell megválasztanunk, eleve kipróbálnunk; nem szabad arra várnunk, hogy majd veszélyben ismerjük meg a jó barátot, mert ekkor jó helyett nagyon könnyen gonosznak, sőt épen rosszakarónak, alattomosan ellenünk törnek fogjuk ismerni a szerencsében hű, áldozatkész barátot.

Az ember gyakran megtántorodik, ha csak pillanatra is. Ha magára hagyják, felocsudik, szégyelli magát önmagától, megjavul. De ha az ily pillanatokban, a magáról, az erkölcsi kötelességekről való elfelejtkezés perczében kétszínű, jónak mutakozó, de lélekben rossz barátok társaságába jut az ember: vége mindennek. Egy jó, igaz-baráti intő szó s az illető meg van mentve, visszatér az örvény széléről, még buzgóbb harczosa lesz a nemes ügyeknek, a közjónak, hivebb képviselője az erkölcsösségnek: de viszont csak egy elejtett hizelgő, tovább csábító, vagy uszító szó s a szerencsétlen az

örvénybe, a bűn posványába zuhan alá. S ez így van. Gyakran a pillanat hatása alatt áll az ember. Egy pillanat lehet megmentő, de végzetes is. Ezért kell nagyon vigyázni a gyarló embernek minden lépésére! Mit sem ér azután, ha a megrontók is bűnhődnek, ha áldozatuk teljesen tönkre van téve.

(*Vizi lilium, Kolokán.*)

Általában az életben senkinek tanácsát nem szabad csak úgy rögtönösen elfogadnunk s minden meggondolás nélkül követnünk. A nagy készséggel osztogatott jó tanács gyakran álnokságból is fakadhat. Könnyen lépre megyünk, úgy látjuk, nemes ügyekért fáradsunk, pedig akarunk ellenére más önző céljait segítjük elő; meg akarunk valakit menteni a bajból, veszélyből s nem vesszük észre, hogy a legrutább tettetés üzi velünk család játékát. Ugy parancsolja lelkünk testvéri érzése, hogy mentjük meg a szerencsétlent, ki nyomorultán vergődik. Ha tudnánk azt, hogy a koldus rongyai csak jószívűségünket zsákmányolják ki, világért sem gyakorolnánk könyörületet. De sokszor nem tudjuk. — Emberbaráti érzésünk nemes tette ösztönöz, nemes cél betöltése lebeg előttünk. És gyakran tulságba megyünk. Hibát, avagy bünt követünk el, hogy célunkat elérjük; s így a nemes célt is nemtelenné teszszük. A cél nem szentesíti az eszközöket, mert nemes cél után csak nemes eszközökkel sza-

bad törekednünk, ha azt akarjuk, hogy az elért célhoz: szerzeményünkhöz mocskok ne tapadjon, (Csudafa.) A nemes cél érdekében elkövetett bűn is bűnhődik; sokszor keserűen lakolunk ballépésünkért. S vannak emberek, kik gonosz lélekkel várva-várják a ránk zúduló veszélyt, hogy halászhasanak a zavarosból, s kárörömmel zsákmányolják ki bajunkat. Nem hogy segítenének, hanem még nagyobb veszélybe döntenek.

(*Csudafa.*)

A kárörömmel ellenkezőjével, más bajának átérzésével, a rokonszenvvel is találkozunk az életben. Az egyik sivárságát mérsékli a másik derűs fénye; a gonosztságot a jóság, a gyűlöletet a szeretet. Hiába! el kell ismernünk, hogy a káröröm az emberi léleknek mintegy kiirthatatlan örökségét képezi; de vigasztaljon azon tudat, hogy vannak oly nemes lelkek is, kik nemcsak önmaguknak s önző céljaiknak élnek, hanem átérzik, megosztják, felebarátjaik bajait, szenvedéseit, együtt «örülnek az örüvendezőkkel, együtt sírnak a sírókkal.» — mint a szentírás mondja. Sokaknak a boldogtalanság jut osztályrészül, sokaknak az élet csak keserűséget terem. Az ilyeneknek egyedüli vigasz a bánatban, gyógyító ir vérző sebükre a felebaráti részvét, szánalom.

(*Ciprus.*)

(Folytatása következik.)

A barátság hatalma.

— Elbeszélés az iskolai életből. —

III. Pista kísérleti hajtörést szenvednek.

Pista mindössze még 11 éves volt, valóságos erőtelen gyermek tehát ily nehéz munka megoldására. Mindazonáltal egész komolysággal, dicséretreméltó buzgalommal fogott hozzá nemes célja kiviteléhez.

Jól tudta, hogy Oszkárban évek óta csak növekedett a kényesség, a dölyf, jól tudta, hogy őt Oszkár épen nem szíveli, mindazonáltal gyermekecsével úgy gondolkodott, hogy a folytonos figyelmeztetésekre majd csak meggondolja Oszkár a dolgot s akár megjavulásból, akár sértett hiúságból, — hogy őt még egy kovács fia figyelmeztetgeti, — hozzálát a tanuláshoz.

Könnyű volt ezt a jó fiúnak mind így elgondolni, de annál nehezebb megvalósítani. Pista, egyedül nemes szíve sugallatát követve, nem számolt le a cél nehézségeivel. Egy tanár, kinek hatalmában áll minden eszköz, úgy jó

szó, mint fenyték, talán megjavíthatta volna Oszkárt; de Pista szomorúan tapasztalhatta, hogy terve csak terv marad mindig.

Oszkár épen nem mutatott hajlamot intéseinek megfogadására, sőt észrevevén, hogy egy lépése sem kerülheti el Pista figyelmét, egyre jobban haragudott a szegény fiura. Keresve kereste az alkalmat, hogy jó nagyot üthessen Pistán. Sokszor csak azért talált ki holmi rendellenes dolgokat, hogy Pista figyelmét felébressze, s mikor ez rendre inti, hogy bosszantassa, gúnyolhassa.

Ily formán Pista nemes célja Oszkár mind mélyebbre való súlyedését idézte elő.

A nemes urfi valóban kifogyhatatlan volt a csínyben, a Pistát való bosszantásban. Erősebb lévén, hol ellökte, hol pedig könnyével hátba ütötte a szegény fiut, hol pedig vastagon bekrétázta a helyét, torzalakokat pingált egy sze-

let papírra s oda tette a Pista helyére, ráírva diszkeretben: Csapó István nagyságos ur.

Pistának mindez nagyon, de nagyon fájt. Sokszor keserűen ki is fakadt Oszkár ellen:

— Gondold meg már végtére magad Oszkár; én sohasem bántalak, csak javadat akarom s te mégis mindig...

— No még csak az kellene, hogy te bántsd! Majd adnék én neked! Csak gondoldj a magad szegény bőrre s ne légy oly kegyes irántam. S ez így ment napról-napra.

Lehorgasztott fővel győződött meg róla Pista, hogy Oszkárral nem oly könnyű boldogulnia, mint először gondolta.

— Na majd meglátjátok, — mondá, egy délután Oszkár a még megmaradt társainak, — hogy felmérgetem ma azt a kovács-fiut.

Társai előre is ugrándoztak vezérük heczének.

Épen latin óra volt, mikor egyszer megindul az első pad végéről egy czedula. Kívül ráírva jó vastagon: **Add tovább!**

Belül pedig: «Fiuk! 4 óra után jertek az iskola sarkára, valami nagyon fontos dolgot mondok, — Görömbey Oszkár.»

Ily kecségetéssel ébreszté fel Oszkár még a jobb érzésűek figyelmét is.

Csak Pistának nem tetszett a dolog. Jól sejtette, hogy Oszkár valami léhasággal fog előállani.

Mikor pedig az óra végén Oszkár még a pad tetejére is fölállt s úgy szónokolt, előre tudott mindent, de azért elment a sarokra.

A többit már tudjuk.

IV. A főigazgató látogatása.

A mit Pista megjósolt, Oszkár vesztére be-teljesedett.

Késő este vetette Oszkárt haza a játékból. Alig vacsorált meg, fáradtan ágyba vetete magát. Reggel még költögetni is kellett.

Végre könyveit hóna alá csapva, a nélkül, hogy kinyitott volna csak egyet is, elindult az iskolába.

De meg is kezdődtek ám a gyötrelmek keserű perczei.

A latin tanár ur, mihelyt belépett, mindjárt kijelentette, hogy a főigazgató ur megígérte a látogatást.

— No, Görömbey Oszkár, neked úgy is van már két rossz feleleted, jer, javítsd ki! Remélem, most csak elkészültél, annyival is inkább, mert megmondottam, hogy látogatásra számíthatunk.

Oszkár sápadt lett, mint a fal, de azért ki-

ment, azon reménnyel, hogy a főigazgató úr nem lesz tanuja felsülésének.

Alig lépett azonban ki a padból, nyílik az ajtó, s belép egy magas, szikár férfi — a Főigazgató ur.

Oszkár azt sem tudta, hányadán van. Most már igazán megrémült.

— Csak ne ijedj meg kis fiam! Felelj bátran. — Méltóztassék kérdezni! — szólt a főigazgató ur.

Oszkár meg se mukkant a feltett kérdésre. Hiába volt tanárának minden igyekezete, egy árva szót sem lehetett belőle kivenni.

— Hogy hívják ezt a fiut?

— Görömbey Oszkárnak.

— Hogyan? — folytatá a főigazgató ur most Oszkárhoz fordulva, — te a Görömbey Miklós ur fia volnál?

Oszkárban felforrott a dacz, a kényesség, hallva atyja nevét s büszkén felvetve a fejét mondá:

— Igen.

— Bizony fiam nem vagy méltó apádhoz. Így biztosan elfogsz bukni.

— Hogy felelt máskor ez a fiu, mélyen tisztelt tanár ur?

— Kétszer már nem tudott semmit.

— Ülj le rossz fiu, szégyeld magad! Majd alkalomadtán tudtára adom édes apádnak, hogy milyen fiacskája van.

— Méltóztatik talán más valakit szólítani? — kérde a tanár ur.

— Hogy hívnak téged kis fiam?

— Csapó István, — felelt szerényen a kérdezett.

— No jer ki te felelni!

Örömtől ragyogó arccal lépett ki Pista a padból s meg is felelt derekasan minden kérdésre.

— Szép, szép, — mondogatá a főigazgató ur, — Látod Görömbey Oszkár nem válnék károdra ha, példát vennél kis társadtól Csapó Istvántól.

— Jól van kis fiam csak iparkodjál továbbra is!

Oszkárt mintha tüvel szurkálták volna, alig tudott nyugton maradni a helyén.

— Képelem, hogy nevet most rajtam kárörvendő képpel Csapó ur. De megálljon! Megmutatom, hogy Görömbey Oszkár is tud tanulni. De neki jaj, csak egy szót is merjen szólni. Példaképem ugyan nekem nem lesz!

Ily féle gondolatok kergetőztek Oszkár agyában, míg végre megszólalt a csengetyű érzes hangja. Megváltás volt ez rá nézve. Alig várta, hogy kiszabaduljon már a teremből.

Tanára alig, hogy kiment a főigazgató ur, oda fordult hozzá:

— Jó volna nagyon, a saját érdekedben, ha együtt tanulnál Csapóval. Kérd ki szüleid bele egyezését erre nézve.

Ezzel a tanár ur kiment.

Oszkárban felforrott a harag, a düh! S még hozzá Pista is oda állott elébe s úgy látszott, valamit akart mondani, de Oszkár megakadályozá.

— Elhord magad előlem, te kárörvendő! Csak azt várd, míg én veled tanulok! Tudok én magam is, ha akarok.

— De Oszkár én szivesen . . .

— Szivesen örülsz a bajomon, ugy-e?

— Szivesen tanítlak, mert javadat . . .

— Tudom, örülsz, hogy lefőztél, örülsz, hogy megkorholtak. Ismerlek, tudom, mily kárörvendő vagy.

— Én mindig javadat akartam, most is figyelmeztettelek jó eleve, hogy . . .

— Hogy én még elbánok veled! — s a fel-dühödött fiu már-már földre teperi a szegény Pistát, ha társai meg nem sokalják a dolgot s szépségesen ki nem teszik a szürét a teremből.

Pista szomorkodva ült be padjába. Társai láthatták, mint törölgeti zsebkendőjével az alágördülő könnyecskéket.

A szegény fiunak nagyon jól esett a főigazgató ur elismerő nyilatkozata; szive pedig

szinte repesett örömeiben, mikor meghallotta, hogy tanára tanítóul ajánlja Oszkár mellé. Még ki tudja pótoltatni Oszkárrel, a mit az elmulasztott. Alig várta az óra végét, bizton remélve, hogy Oszkár daczát végkép megtörték a történetek s hogy az előbb daczos fiu most szives örömmel teljesíti tanára tanácsát.

Igy gondolta ő ezt el, előre örülve czélja elérésének.

Azonban csalódott. Oszkár részéről a legméltatlanabb bánásmódot kelle tapasztalnia. Némi reményt öntöttek azonban szívébe Oszkár büszkélkedő szavai

Mégis tanulni fog hát, — Vigasztalódék magában.

Egyre azonban megint nem gondolt. Gyermeke-sze nem tudta még azt felfogni.

Könnyü volt Oszkárnak nagy büszkén kimondania, hogy majd megmutatja, mint tud tanulni!

Ez csak az önhittség, a felhevülés elröppenő szava.

De hol az igaz, — a vasakarát?

Kéthónapi mulasztást kipótolni, a játék helyett most már folyton a könyv mellett ülni s igaz lélekkel tanulni: erre egymagában nem képes Görömbey Oszkár, még ha igazán a javulás útjára tért volna is.

De nem tért.

(Folytatása következik.)

HADAK UTJA.

(Rege.)

Hogy ha olykor, nyári éjen
A csillagos eget nézem,
Hulló csillag villanását,
Hadak útja ragyogását:

Eszembe jut egy szép rege
Oly kedves, oly bájjal tele . . .
. . . S elszáll lelkem messze, messze . . .
Gondolkozva . . . elmerengve . . .

Erdős hegyek közepébe
Harczba, van a hunok népe
Le a völgybe, fel a hegynek,
Ugy harcolnak, tülekednek!

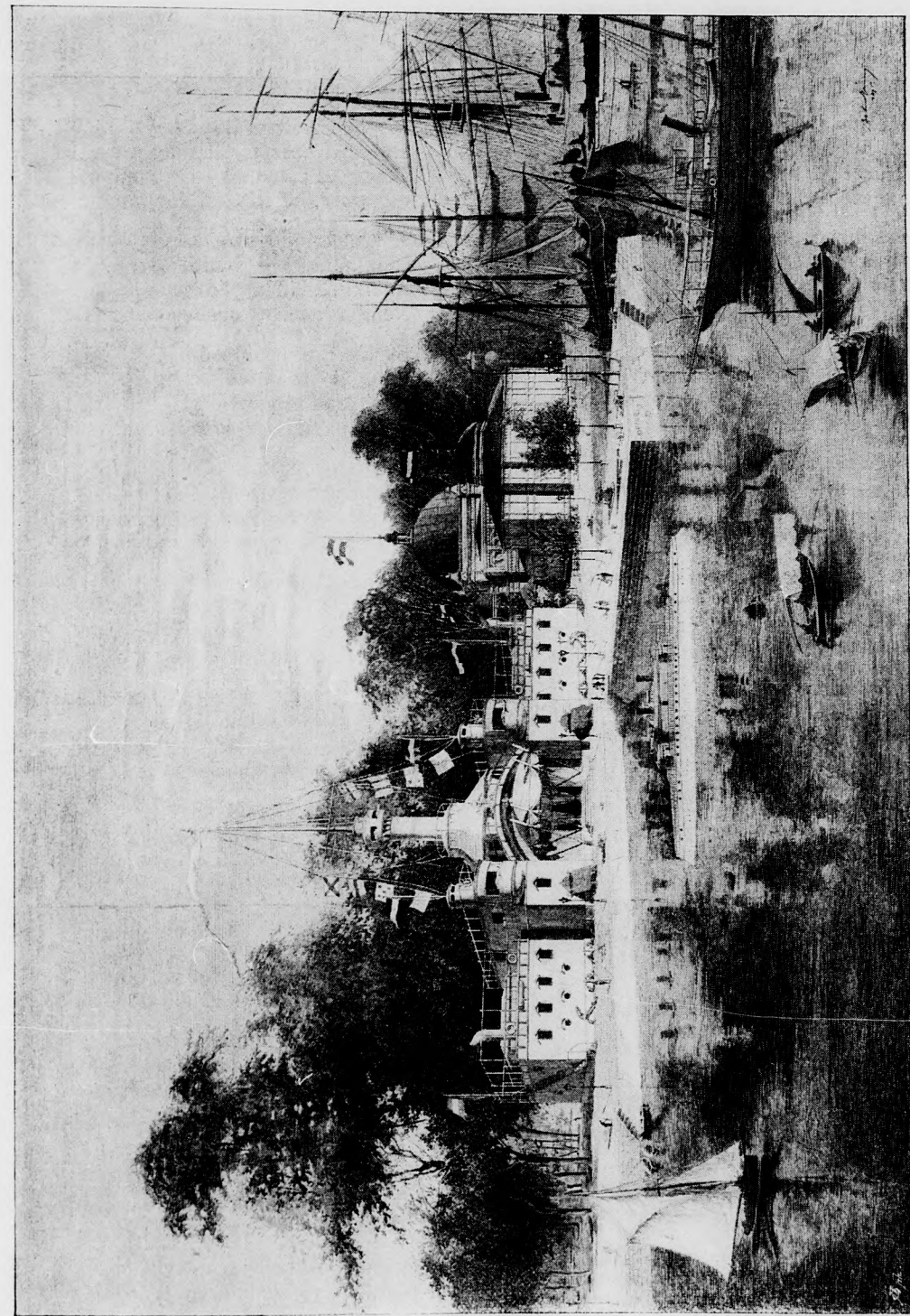
»Előre hun! Rajta, rajta!
Meg ne hátrálj Nimród-fajta!
Sok az ellen, de előre!
Csak előre, nyakrafőre!»

Hisz küzdene is a hun már!
Kardja ellen vérbe jár,
Reggel óta küzd hiába.
De nagy az ellenség száma!

Három napja így küzdének
Utó dai Etelének
S megpihentek minden este,
Holtaikat temetgetve.

Megpihentek harmadnapon,
Mert fáradtak szörnyen, nagyon!
Hosszantartó nagy tusában
Kifáradtak mind a hányan.

Körülveszik az ősz táltost:
«Hívja Hadurt! Hívja már most!
Segítsen a hunok népén!
Áldozat im e fehér mén!»

Képek az ezredéves kiállításról. — Tengerészeti csoport.

Forrás mellett kis domb alján
Áll az ősz pap, arca halvány . . .
Lebeg hosszú, ősz szakálla . . .
Rásüt a nap végsugára.

Kicsiny forrás köselében,
Nagy görbe kard a kezében;
S szól az ajka előbb halkán,
Azután mind hangosabban:

«Csaba, mikor elmenétek;
Itt hagyátok nemzetségtek
Küzdeni száz ellenséggel,
Szembenézni bajjal, vészszel:

Emlékszel-e mit ígértél?
Bárhol lennél visszatérnél,
Hogyha hívnánk jajt kiáltva
Visszajönnél a hívásra!

Megsegítél immár kétszer,
Megküzdél az ellenséggel.
Ám, ha mostan nem jössz — vége! —
Elvész Hunor nemzetsége!

Segíts Hadúr! Jöve! Csaba!
El kell neked még jönni ma!
S kardját — felnevezvén az égbe —
Bedőfi a ló szügyébe . . .

. . . Szétoszlik az egész tábor
Nyugalom lesz közel, s távol
Leszáll az éj . . . elpihennek,
Nyugalom kell a seregnek.

. . . S ime halkán; ki se hallja
Mozog ott az erdő alja . . .
. . . S egyszerre, mint bős fergeteg
Rohan le az ellenség.

«Hah, mi ez itt? Ébredjetek!»
Futkos, rémült a hunsereg.
Ki harezolna, hova vágjon?
Ki ébred a másvilágon!

Egy a saját társit vágja,
Más kopjáját nem találja,
Mind kiáltoz, fut rémülten,
Nem harezol jól egyikük sem!

Az ellen meg józan, ébren
Öldököl az ijedt népből,
Pusztít, koczol, öl rakásra,
Nagy már a halottak száma! . . .

. . . De im rándul a föld keble
Ébred benn a hősök serge.
Örök-alvó füle hallja.
Ébrednek a testvér jaira.

A sirban ott van mellettük
Paripájuk, fegyverzetük.
Ott a buzgány, ott a kopja,
Most is rajtok a vérrozsda.

Megnyergelik a lovakat,
Harcra készen áll már a had
Csontkezükben fegyver roppan
Szemüregük lángtól lobban.

A szellemhad utra kelne
Indulnának — ámdé merre?
Az uton, hol más emberek,
Nem járhat ott szellemserg!

És im Hadúr intésére
Lehajlik az égbolt széle.
A vitézek ráugratnak,
S Csaba élén a hős hadnak.

Paripájuk rohan, törtet,
Általugrik hét mértföldet
S érezipatkójának nyomába
Látszik a menny ragyogása . . .

Odalenn, a hunok népe
Vagyon immár végveszélybe!
S míg az ellen kaczag örül
Mind több hull a hősök közül . . .

. . . De mint orkán, ha megjelent
Csaba serge ottan terem,
S félig földön, félig légben,
Pusztítanak az ellenségben.

Irtózatot tekintetük
Lobog, lángol szemüregük,
És a seb, mit adnak, éget!
Ki látott ily ellenséget?

Minden csapás embert talál,
Minden ütés egy-egy halál . . .
. . . Szerteszórva fut az ellen!
Ki vivna ily hadnép ellen?

Megmentve a hunok népe.
Örömjaj kél, s száll a légbe,
Mind kiáltja: «Csaba! Csaba!»
Megmentve a hunok hada!

S Csaba társi, a vitézek,
Merre jöttek visszatérnek.
Lovuk nyoma fenn az égen
Örökre ott ragyog szépen!

Hogyha esőndes nyári éjen
Fennt, a «Hadak útja»-t nézem,
Gondolkozom . . . elmerengve . . .
S ez a rege jut eszembe.

Forschner Sándor.

Önképző-köri kabinetalakok.

— A Tanulók Lapja számára. —

Dunaháti S. László nyolczadik osztályu tanulóról még a legnagyobb ellensége is elismerte, hogy ő az önképzőkör legjobb szavalója. Állítólag már négy éves korában hatással szavalta a walesi bárdokat, s darabokat komponált, melyekben a hatásos szerepeket ő maga játszotta el. Az is igaz, hogy ha beszélésre kerül a sor, akkor ő mindig helyt áll, győzi anyaggal és tüdővel, s ha a leczkét csak «hiányosan» tudja is, oly folyékony az előadása, hogy a kissé szórakozott tanárt könnyen megteveszti tudása felől. Elemi iskolás korában gyönyörűen szavalta a Székely Balázs és a Szel és nap cz. verseket, Tompa «Temetés»-ével pedig épen könyeket csalt a hallgatók szeméibe. Ami a versek tanulását illeti, abban meg felülmulthatatlan. Mindegy neki a «Hadnagy uram» . . . vagy a «Gonosz mostoha» hosszúsága, akár melyiket egyaránt szívesen tanulja, sőt negyedik osztályos korában Arany J. Toldi-ját elejétől fogva végig fölmondta, a miért aztán a magyar nyelv tanáratól egy szép könyvet és egy darab aranyat kapott.

Ezek után tehát kétséget nem szenved, hogy ő épp oly tehetséges, mint szorgalmas tagja önképző-körünknek, a kit megközelíteni nem, hanem legfeljebb csak utánozni lehet.

Hiába azonban minden majmolás. Dunaháti S. Lászlót már a természet is praedestinálta a szavalásra. Szép sugár növésű fiú, a ki rendszeren öltözködik, tiszta gallért, kézelőt és mindennap más nyakkendőt hord. A szemében egész érzelmvilág lakik: az epedő bugástól a villogó dörgésig minden érzelem. A hangja olyan mint az erdei kápolna ezüst csengetyűjének hízog, édes zengése, majd meg olyan, mint a dörgő zivataré, melyet vilámczikázás és mennydörgés kísér. Lágy, epedő, suttogó, zenés s ha kell, kemény, de mindig kristálytisza. Soha egy krakogást, vagy czikakolást nem hallottunk az ő torkán feltörni.

Nem csuda tehát, ha valósággal ünnepejük ha rajongunk érte. Épen így szeretik őt az összes tanárok is, s ha megesik vele egy-egy bliccelés. (akkor, mikor valami hosszú költemény betanulásával vesződik) elnézik neki, mert ő a mi intézetünknek, főleg önképző-körünknek disze-virága.

Mikor a pódiumra lép s meghajtja magát, egyszerre ünnepélyes csend lesz a teremben, mindenki visszafojtja lélekzetét, s mindenkinek a szeme csak az ő ajkán, arcán, kezén csüng.

Lessük minden szavát, nézzük minden mozdulatát.

Főleg pedig az ejt bennünket ámulatba, hogy ez az ifju sohasem ugyanaz. Minden darabnál más fogások: más hang, más mimika, más taglejtés.

Természetes, hogy vannak utánczó is. Apró kaliberű bolygó, a kik fényleni akarnak a világitó nap mellett. S mert Dunaháti főleg Arany balladait szavalja remekül, az epigonok is ebben akarják őt megközelíteni.

Ezek közül mutatok be egy néhányat úgy, a mint szavalás közben sikerült rólok vázlatot készítenem.

Első helyen áll az epigonok legjelesbje, a kis Lusztig Árpád, a ki bár még csak hatod osztályos, de azért máris a «Walesi bárdok»-ban küzdött Dunaháti babéraiért.

Nem sokat vártunk tőle, mert már a költemény címének elmondásával óriási derűtséget keltett, mikor nagy komolyan póz-ba vágta magát s kiabálva szónokolta: A váleszi bárdok!

Küzdött erősen s nem lehetett kényelmetlenebb helyzetben, mint a bős Eduard király, a kihez hasonlóan ő is úgy vágta-tott a szavalással, mintha őt is az ötszáz dalnok átka kísérte volna.

Képünkön abban a pillanatban ábrázoljuk, a mikor a végét csattanósan és hatásosan óhajtván befejezni neki eresztett hanggal dörögte:

«Fülembé zúgja átkait a welsi lakoma . . .»

Hasonló ambícióval dolgozik Barnaffy Balázs ötödösztályos tanuló is. Azt beszélük róla, hogy az édes apjának ötszáz holdja van a Bánáthban, azonkívül ezer holdat bérbe bir. Balázs barátunkat a szereplésre tulajdonképen nem a Dunaháti sikerei vonzzák. Dunaháti neki csak tükör, a melyből azt nézi, hogy hogyan kell művésziesen szavalni, — mert ő minden áron szónoknak készül. A rossz nyelvek azt beszélük róla, hogy az édes apja akkor, mikor az elemi iskola negyedik osztályának magánvizsgálója alkalmával szavalni hallotta tőle a «Meglágyott gyermek»-et, annyira el volt ragadtatva a kis Balázs előadásának szépségétől, hogy állítólag erre a nyilatkozatra fakadt:

»No Balázs neked a képviselőházban lesz a helyed!» Ettől az időtől kezdve aztán különös gondot fordított a fiu szónoki képességének fejlesztésére s minden alkalmat megragadott, hogy Balázsban a szónoklat iránt kedvet keltsen s azt ápolja.

«Ki áll amott a szírtetön?»

Ugy látszik, fogott is a fiun az apa biztatása, mert az meglehetősen igyekezettel szerepelt a pódiumon. Sokszor hallottuk tőle Czuczor dalát, a mint páthosszal kiáltotta:

Hasonló előszeretettel kultiválta Arany «Szondy két apródja»-t.

Nemes hév ragyogott a kis fiu arcán, ajkáról édesen pattogtak az anapestusok, s mintha csak az éneklő apródok ajkáról olvadt volna a dal, oly kedvesen zengett Balázská ajkán is a szó.

Nekem abban a pillanatban tetszett legjobban, mikor a török szolga biztatásait suttogta:

«Szép urfiak, a nap nyugovóra hajolt! . . .»

(Folyt. köv.)

AZ ARANYCSINÁLÓ.

Környékbeli szépségüket tekintve Európának számtalan városa közül nem sok mérkőzhetik Salzburggal. A zöld Salzach völgyében fekszik, ott, hol a folyó elhagyja a hegyeséget s a lapályra tér. A város nyugoti részében emelkedik a hatalmas, márványban gazdag Untersberg hegye.

Salzburg vén, igen vén, a miről a sok ódon templom és ház tesz tanuságot. Az utóbbiak a Barát- és Kapuczinushegyekhez támaszkodnak, és nagobbára magasak és keskenyek, kevés számú ablakkal és hegyes csúcsfödéllel.

E régi házak egyikében jóval az esteli harangszó után alacsony, háromlábú széken ült egy tizenéves fiu. Márton, ez volt a neve, inas volt egy lábbelikészítőnél, és a vele szemben levő férfi Tamás volt, a műhelyvezetője. A többi segéd meg inas már rég bezüntették a munkát s a szabadba igyekeztek, élvezni az enyhe tavaszi est szépségeit.

Csak Márton maradt, mint már oly sokszor, a munkavezetőnél, mert hát ez nagyon sok csudálatos dolgokat szokott mesélni boszorkányokról és lidérezekről, kísértetekről és törpékről, elásott kincsekről és különös gyógyszerokről, Márton pedig a viláért sem adta volna, ha rémes dolgokról hallhatott beszélni. De legjobban szerette azokat a történeteket, a melyekben valami szegény flótás váratlanul gazdag lett, szerfelett gazdag. Ilyenkor mindig azt álmodta, hogy ő az a szegény élődi s egy napon csak gazdag lesz, dúsgazdag. Akkor

majd sutba dobja a knájpót és az árat s előkelő ur módjára egész nap enni, inni s tétlenkedni fog. Egyetlen vágya volt, hogy egy zsák pénz birtokába jusson. Figyelmesen hallgatózott is ám, a mint Tamás ezeket beszélte:

— Régebben valósággal léteztek emberek, a kik tudtak aranyat csinálni. Csakhogy egyik sem mondta el a másinak. Mindenkinek magától kellett rájönnie a művészetre. Bezárták magukat hetekre, s főztek és olvasztottak, kísérleteztek és próbáltak odabent. Nem is sikerült mindnyájának. Hanem a mi városunkban élt egy, a ki értette a módját. Paracelsusnak hitták, s a ház, melyben lakott, máig is áll.

Márton ragyogó szemekkel figyelt s kérde:

— Hol áll az a ház?

— Elégyszer mentél el már mellette. Ép úgy néz ki, mint egy másik.

— És az a Paracelsus, hogy nézett az ki? szerette volna Márton tudni.

— Egy hosszú, fekete köpönyeget viselt, de máskülönben olyan arca volt, mint akár melyik más embernek.

— Manapság is vannak olyan emberek, a kik aranyat csinálnak? kérde továbbá Márton.

— Már azt nem tudom, arról nem áll semmi a könyvemben, szólt az öreg legény s kis gondolkozás után folytató: Hanem hát muszáj lenni, honnét is gazdagodnának sokan oly hirtelen meg? Ismeretek olyant, a ki batyuval a hátán vándorolt el s a mikor visszatért, házat vett magának. Ugy mint ez a Fenninger Jó-

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csizsár József. —

1. Számítási kérdés:

Melyik azon szám, melyhez ha 5-öt hozzáadunk, melyből ha 5-öt kivonunk, 5-el szorzunk, 5-el osztunk, eredményük a 2-vel megnagyobbított szám hétszeresét kapjuk? (Perl Jenő.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik város az, a melyik Olaszországnak milánói tartományában a Dambró folyó és a milánó-comói vasut vonal mellett fekszik? Kiknek volt ez a város hajdan székhelyük? E város palotájában mi őriztetik még mai napig is. (Luszt F.)

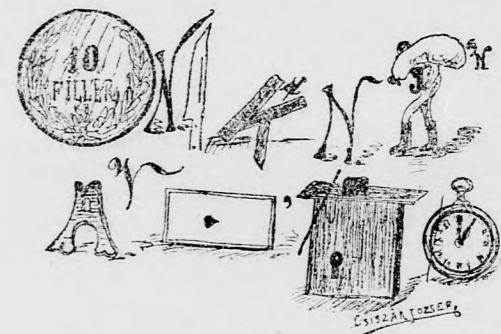
3. Történelmi kérdés.

Ki azon francia tábornagy, a ki részt vett I. Napoleon hadjárataiban s a császárt az Elba szigetére is követte? Mikor született? A waterlooi csatában a gárda egyik hadosztályát vezette. Mikor halt meg? (Jaszénovics István.)

4. Természetrizai kérdés.

Melyik költöző madár az, mely színére nézve a fürj-höz hasonlít, de ennél jóval nagyobb? Seregestől érkezik meg hozzánk májusban s már szeptemberben a fürjkel ismét elköltözik. Mivel táplálkozik s mit szeret különösen? (Kún Béla.)

6. Képtalány.

A 6. számban közölt fejtörő kérdések helyes megfejtése. Számítási kérdés: A kérdéses szám 9. Földrajzi kérdés: Diós-Győr. Történelmi kérdés: Roland, Roncevali völgy. Természetrizai kérdés: Alstroemeria (Altstrómer tudósról). Irodalmi kérdés: Fényes Elek. Képtalány: Csokonai.

Helyesen megfejtették. Horvátovics Iván, Littyay Béla, Havas Nándor, Popper Nándor, Weigl Géza, Jaszénovics István, Németh Péter, Simkó Samu, Kukuberger Henrik, Grünér Rezső, Kohn Béla, Benkő Gyula, Klein József, Bognár Kálmán, Kulcsár Kálmán, Brüll Imre, Rigó Ferencz, Lefkóvics Vilmos, Schnauber Ferencz, Perl Jenő, Kotschy Ferencz, Novák Elemér, Hanzély László, Brenner Lajos, Lindauer Ferencz, Spitzer Lajos, Fodor László, Bakcsay Jenő, Pálya Elek, Keresztes György, Komáromy Ödön, Biró Lajos, Pakozdy Jenő, Baranyai József, Székely István, Temesváry Ernő, Trem-

(Folytatása következik.)

mer János, Fehér Géza, Török Béla, Fekete Ágoston, Lukács József, Tarczaly Géza, Vándor Imre, Trammer Samu.

A kitűzött jutalomkönyvet *Benkő Gyula* (lakik Budapest, Szentkirályi utca 13.) nyerte el, ki azt a szerkesztőségben bármikor átveheti.

VEGYESEK.

Arany-ünnep. A bpesti ref. főgymnasium önképző-köre folyó hó tizennegyedikén tartotta Arany-ünnepét, a melylyel egyszersmind az önképző-kör félévi működéséről is leszámolt. Az ünnep műsora változatos és élvezetes volt. *Molnár* Sándor tanár-elnök tartalmas megnyitó beszéde után a titkári jelentés következett, mely a kör munkásságának eredményét vázolta. Utána dr. Rupp Kornél tanár felolvasta a «Tóth Kálmán élete s irói működése» cz. pályamunkáról szóló bírálatát, melyben feltűnő hiánynak jelenti azt, hogy a szerző nem foglalkozott eleget Tóth K. lyrai költészetével s elmulasztotta összehasonlítani Tóth Kálmán és Petőfi népdalait. A fogvatkozások kijavítása mellett, a nagy igyekezettel megírt munkát jutalomra méltónak ítéli. Szerzője *Shier* Aladár 8. o. t. *Szabó* Aladár dr. tanár a «Reformáció befolyása irodalmunkra» cz. pályamunkát jutalomra méltónak ítéli. Szerzője *Schier* A. 8. o. t. *Kenessey* Dezső tanár a «Magyar népköltészet főjellemonása» cz. tételre beérkezett munkák közül a jutalmat *Schier* A. 8. o. t. művének ítéli oda. *Szalay* Károly tanár a regepályázat eredményéről számol be. A jutalmat a *Hadak útja* cz. költeménynek (szerzője *Forschner* Sándor 8. oszt. tan.) ítéli. (E költeményt lapunk mai számában közöljük. Szerk.) *Mig* a «Leányvár» cz. munkát dicséretben részesíti. Szerzője *Schier* Aladár 8. o. t. *Molnár* S. tanár «Arany humoros költészet» cz. pályamunkát bírálja s a jutalmat *Vladár* József 8. o. t. művének ítéli. *Pazár* Béla tanár a német műfordításra beérkezett pályamunkák közül a jutalmat *Forschner* Sándor 8. o. t. «A három dal» cz. fordításának, dr. *Fiók* Károly tanár pedig a latin műfordítás jutalmát *Pálfi* Károly 8. o. t. Catullus fordításának ítéli oda. A szavlatokra kitűzött jutalmakért hárman versenyeztek: a) a komoly szavlaton (*Arany* J. *Ráchel* siralma) *Derenesay* Rezső, *Forschner* Sándor és *Fejes* Andor; b) a vig szavlaton pedig (*Arany* J. A tudós macskája) *Obernyik* József és *Forschner* Sándor. Az elsőn *Forschner* Sándor 8. o. t. a másodikon pedig *Obernyik* József 8. o. t. lön a nyertes. A jutalom-díjak kiosztása után az Arany-ünnep véget ért.

Az első fecske. Azon indítványnak, melyet lapunkban közöltünk, hogy t. i. minő módon lehetne a szegényebb sorsu tanulók részére utiköltséget szerezni, hogy a szüniidőben a millenaris kiállítást megnézhessék, már akadtak lelkes hívei a vidéken. *Beregszászról* értesítenek bennünket, hogy az ottani reáliskola ifjusága küldöttségileg felkérte az intézet igazgatóját, hogy a lapunkban közölt indítványok végrehajtásához adja beleegyezését és nyujtsion segédkezet. Az igazgató ur örömmel vette tudomásul az ifjuság lelkesedését az ügy iránt, s megígérte, hogy maga veszi kezébe az ügyet, hogy a tetszetős módzatok segítségével az utazási alapra tőkét gyűjtsenek.

Hangverseny. A budapesti tanítók egyesülete, árva-alapjának javára márczius 5-én hangversenyt rendez a fővárosi vigadó nagytermében. — Jegyek válthatók *Wekner* Gyula igazgató urnál a gr. *Károlyi*-utca iskolában.

Matinée. A Dr. *László* Mihály nevelő intézete és nyilv. főgymnasiumának *Deák*-*Ferencz* önképzőköre febr. 16-án sikerült ünnepet rendezett az intézet (hold-u. 19. sz.) disztermében. Az ügyesen összeállított műsor a következő volt. I. Egyveleg «Bánk-bán»-ból *Erkel* *Ferencz*-től. Előadták zongorán, négykézre: *Antal* *Mihály* VII. o. t. és *Jeszenszky* *Iván* VII. o. t. II. Felolvasás. *Irta* és felolvasta. *Klement* *Lajos* VIII. o. t. III. *Viharban* *Dürnertől*. Éneklí az ifjusági énekkar. IV. «Magyar népdalok.» Előadták: *czimbalmon*: *Gajzágó* *Ernö* VIII. oszt. tan. *hegedün*: *Sarkadi* *Nagy* *Mihály* VIII. o. t. *gordonkán*: *Meskó* *Gyula* VIII. o. t. *nagybögön*: *Nikodém* *János* VII. o. t. *hegedün* kíséri: *Késmárky* *Árpád* tanár úr. V. «Özvegý és leánya». *Arany* *Jánostól*. Szavalta: *Kende* *Géza* VIII. o. t. «*Traviata*» *Aschertől*. Zongorán előadta *Nikodém* *János* VII. osztályu tanuló. A «*Kisérlet*» (irta *Ferenczy* *Ö.*) zenéjét szerzé: *Ádámy* *Rezső*. Szavalta *Antal* *Mihály* VII. osztályu tanuló *Zongorán* kísérte: *Meskó* *Gy.* VIII. o. t. VIII. «*Le* *Rosignol*» *Liszt* *Ferencztől*. Zongorán előadja: *Meskó* *Gyula* VIII. o. t. IX. *Magyar* *Rhapsodia* *Liszt* *Ferencztől*. Előadják zongorán 4 kézre: *Meskó* *Gyula* VIII. o. t. és *Nikodém* *János* VII. o. t.

A selmeczbánai lyceum *Petőfi* önképző köre jan. 31-én tartotta XIV. rendes gyűlését. A szokásos megnyitás, a jegyzőkönyv felolvasása s hitelesítése után: *Wattay* *József* VIII. *Vörösmarty* «*Vén* *ezigány*» cz. költeményét adta elő. A szavlat bírálóinak: *Kubán* *Endre* VII. és *Weskoff* *Károly* VIII. indítványára jegyzőkönyvi dicséretében részesült. Másodiknak *Obuch* *János* VIII. *Györi* *Vilmos* «*A* *második*

asszony» cz. költeményét szavalta (méltánylás.) Ezután *Hlavatsek* *Béla* VIII. «*Gr. Teleký* *László* *Kegyencze*, mint dráma» cz. nagy szorgalmat és az irodalomban való jártasságot tanusító értekezését olvasta fel. Mivel a munka nagyon terjedelmes volt, bírálata a jövő gyűlésre maradt.

Budapesti gyakorló iskola (mintagymnasium) növendékei febr. 16-án *Major* *Gyula* vezetése alatt hangversenyt rendeztek, mely igen szépen sikerült. Az ifjuság ének- és zenekara kuruczdalokat adott elő. Kitént *Széckely* *Aladár* és *Kármán* *Miklós* szavolata, a kiket sokat tapsoltak. Ez alkalommal játszott a *Major* *Gyula* a milleniumi pályázaton jutalmat nyert szonátáját.

Ösztöndíjadományozás. A zsidó hitközség kezelése alatt álló *Bamberger* *Sámuel* és neje emlékére szóló 2000 frtos alapítvány kamatjából *Spitzer* *József* szegedi gymn. VI. o. t. 60 frt, *Hacker* *Kálmán* gymn. VIII. o. t. 45 frt ösztöndíjban részesült.

A munkácsi m. k. áll. főgymnasium ifjuságának önképzőköre február hó 2-án tartott diszgyűlésének lefolyása a következő. 1. *Vozáry* *Gyula* tanár-elnök úr szép beszédben üdvözlí az egybegyűlt tagokat, röviden ismereteli a kör czéljait s az eddigihez hasonló kitarító működésre buzdítván a tagokat, a gyűlést megnyitja. Jelenti, hogy megerősítés végett a nagymélt. vall. és közokt. Ministeriumnak felküldött alapszabályok annak 72817—1895. sz. a. kelt végzésével jóváhagyattak. 2. Ajánlja a körnek, hogy br. *Eötvös* *József*, irodalmunk dicső alakjának emlékére magát «*Eötvös-kör*» nek nevezze el. — Ez indítványt a kör általános helyesléssel elfogadta. 3. Ezután *Herpay* *Árpád* V. oszt. t. párt. tag szavalta el *Eötvös* nek «*A* *megfagyott* *gyermek*» cz. költeményét. A kör egyhangulag I. fokra érdemesítette. 4. Ezt követte *Goldberger* *M.* VIII. oszt. tan. alelnök szavolata: «*A* *vár* *és* *kunyhó*» *Eötvöstől*, mit a kör tagjai éljenzéssel fogadtak s I. fokra tartottak érdemesnek. 5. Majd *Hoffman* *Alajos* VIII. o. t. rend. tag olvasta fel értekezését «*Báró* *Eötvös* *József* emlékezete» czimmal, melyben e nagyevü író, diplomata s bölcsész érdemeiről s egyszersmind arról is megemlékezett, hogy a kör ez alkalommal *Eötvös* halálának 25-ik évfordulója emlékére tartja diszgyűlését. A felolvasást éljenzés követte s kör tagjai azt hasonlóképen I. fokra érdemesítették. 6. Ezután *Libertinyi* *Jenő* VII. oszt. tan. r. tag szavalta el *Eötvös* nek «*Bücsú*» cz. költeményét. A kör egyik tagja ezt a kör helyeslésével szintén az I. fokra érdemesítette.

Ezzel az ünnepség véget ért. A tanári kar jelen lévő tagjainak kívánságára azonban még *Balajthy* *Béla* VI. o. t. párt. tag. szavalta el *Tompának* «*Egy* *házasság* *története*» cz. költeményét a kör tagjainak nagy tetszésére. Ezután a gyűlést elnök berekesztette.

A pécsi főgymn. önképzőkörének folyó hó 16-án tartott rendes gyűlése: főt, elnök úr a gyűlést megnyitván, a szavlatok következtek: Elsőnek *Kercse* *György* VII. o. t. lépett fel *Petőfi* «*Homér* *és* *Osszián*» cz. rabszódiajával, közepes sikerrel. Őt követte *Rihmer* *O.* VI. o. t. a ki után *Kerbolt* *K.* lépett fel, br. *Eötvös* *J.* «*Bücsú*» cz. költeményével, általános sikerrel. *Kerboltot* *Beck* *V.* o. t. követte: *Gyulai* *Pál* «*Éji* *látogatás*» cz. költeményének elszaválásával. Szavolata a darab értelmes elmondása volt. Önkéntes szaválókul felléptek *Réder* *Károly* VII. o. t. «*Szózat*»-tal. Utánna *Kussinszky* *S. V.* o. t. szavalta el *Petőfi* «*Egy* *gondolat* *bánt* *engemet*» cz. költeményét; de szögletes állásával, és gesticulációjával a hatást nemcsak hogy elrontotta, hanem a kört a legkomolyabb részleteknél is nevetésre indította. Utána ismét *Réder* lépett fel *Kussinszky* versével, megmutatván *Kussinszky* nek, hogyan kell azt elszaválni? Ezek után «*Dömir* *kapu*» czimü hosszabb verset bírálták meg, de nem dölvén el a dolog, a vers harmad bírálónak adott ki.

Az V. ker. állami főreáliskola «*Irodalmi* *iskolája*» f. hó 12-én fényesen sikerült hangversenyt és táncmulatságot rendezett a *Vigadó* kis termében, mely ez alkalommal megtelt a legdistingváltabb publikummal. Megnyitól az intézet zenekara *Fekete* *Oszkár* szabatos vezénylete alatt, *Mozart* *D.* moll symphoniáját adta elő szép sikerrel; az ifjuság a tehetséges vezénylőt fíradozásaiért szép babérkoszorukal tüntette ki. A többi közreműködők között első helyet érdemelnek *Unger* *fivérek*, kik *Beethoven* *C.* moll harmasát adták elő szép értelmezéssel, továbbá *Messinger* *Hugó*, ki *Mendelsohn* *Ronodo* capriccióját adta elő, nagyhatást érve játékával; tetszetek még: *Gráber* *József* éneke, *Garay* *Ferencz* szavolata és *Pugiu* *Leona* k. a. éneke. — A hangversenyt hajnalig tartó kedélyes tánc követte, melyen az első négyest 120 pár tánczolta.

A dévai áll. főreáliskola önképzőköre 1896. febr. 15-én tartotta 13-ik r. gyűlését, a következő műsorról. 1. *Bakó* *Péter*. *Irta* *Jakab* *Ö.* Szavalta *Hagedorn* *J.* 8. o. t. (egyszerü.) 2. *Petőfi* pesszimismusa. Felolvasta *Mallász* *J.* 8. o. t. (egyszerü.) 3. *Fiannak*. *Irta* *Arany* *J.* Szavalta *Fried* *A.* 8. o. t. (egyszerü.) 4. *Né-*

hány mutatvány az erdélyi szász epika köréből. Felolvasta Monoki Gyula. 7. o. t. (jó.) 5. A szentségtörök. Irta Bartók L. Szavaltá Matiasich S. 7. o. t. (egyszerű.) 6. Czuczor népdalai. Ismertette Lázár M. 7. o. t. (egyszerű.) 7. Magyar nyelv. Irta Ábrányi E. Szavaltá Berzenczey D. 8. o. t. (egyszerű.)

A nagyváradai főgymnasium Eötvös önképzőkörének f. hó 8-ántartott képzőgyűlésének tárgysorozata: 1. Jegyzőkönyv felolvasása után 2. «Az én virágom» cz. szonett-et fogadták el dicsérettel. Szerző: Hetkó Valér 8. o. t. 3. A «nemezis» elbeszélés. A bírálók a tehetség felismerése mellett, a művet alaki hibái miatt elvetik. 4. «Zűg a szél» költemény. Elfogadták; szerző Ács Sándor 8. o. t. 5. «Pécsy Loránd» költemény. Az író forradalmunk egyik magasztos jelenetét dolgozta fel; művét javítással elfogadták.

A fogarasi állami felső kereskedelmi iskola »Ifj. Önképzőköre» f. 1896. évi február hó 8-án tartotta br. Eötvös József halála 25-dik évfordulójának emlékűnnepét. Az egész ünnepély Eötvös szelleméből merített tárgysorozattal folyt le. Elnök Végh Mátyás iskolai igazgató megnyitó beszéde Eötvös életét, irodalmi működését és annak irányát mutatta be a lelkesült ifjuságnak. Ezután felolvastattak »Életrajza» két regénynek «Karthausi»-nak és a «Nővéreknek» jellemzése fölvaltva a «Mégfagyott gyermek», «Mohács» és a «Bücsü» elszavalásával. Ezzel az ünnepély véget ért, elfelejtethetlen nyomot hagyván az ifjuság kebelében, ki ez által lehetőleg tiszta fogalmat alkothatott magának e nagy talentumról, br. Eötvös Józsefről.

A rimaszombati egy. prot. főgymn. VIII. oszl. növendékei, az ifjusági segélyalap javára 1896. február hó 22-én a gymnasium tornásarnokában táncvizsgálommal egybekötött iskolai estélyt rendezett, melynek műsora a következő volt: 1. Esti kar. Énekli a főgymnasiumi dalkör. 2. «Portici néma» nyitány Aubertől. Zongorán négykézre játszták: Groó Béla és Bahéry Viktor. 3. «Három a daru» Tompa Mihálytól. Szavalja: Hritz Dániel. 4. Fuvolla duette. Előadják: Vaka József és Kalanda Gyula. 5. Sobri dal R. Willmerstől. Zongorán játsza: Medveczky Erzsike k. a. 6. Magyar népdalok. Előadják: czimbalmon Draskóczy Viktor, prim-hegedűn Tomesányi László, terezhgedűn Lőkös Sándor. 7. Gyáva. Irta: Rudnyánszky Gyula. Szavalja: Törköly József. 8. Souvenir de Arad Doppler K.-tól. Hegedűn játsza: Tomesányi László, zongorán Groó Béla. 9. Dalárinduló. Énekli a főgymnasiumi dalkör.

IRODALOM.

A Magyar Nyelvőr februári füzeté ismét gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Cikkei közül mint főbbeket megemlítjük a következőket: Nemzeti vonások a szálló igékben. Hogy hangzott nyelvünk az Árpádok korában? Jegyzetek az Antibarbarushoz Arany János hagyatékából. Van ez-nkívül az irodalom, helyreigazítások, magyarázatok, idegen csemeték, kérdések és feleletek, válaszok. Népnyelv hagyományok cz. rovatban temérdek érdekes nyelvészeti apróság. A Magyar Nyelvőr minden hónap 15-én három ivnyi tartalommal jelenik meg, s előfizetési ára *tanulóknak és önképzőköröknek* egész évre 3 frt.

*****

Szerkesztői telefon.

Priamus. Bemutatjuk munkatársunknak, a «Tanulók Lapja» szedőtanonczának képét. Beesületes néven Miskának hívják. Nekikell az ákom-bákomot szedni.

Lenore. Levele szörnyű kapkodásra vall, s nagyon rendetlen természetet árul el. Az a felfogás pedig, hogy közlünk olyan verset, a minő az «Időhöz» című még gyenge elméjűségére is vall. Hanem, hogy mégis kedvére tegyünk, versének három sorát ide tesszük:

«Hallja maga idő, az ürangyalát,
Tisztuljon ki rögtön, mert szavamra mondom,
Ha ön nem tépi szét, én tépem fátlyolát!»

Ennél nagyobb badarságot egyhamar még prózában sem olvastunk. Szégyelje magát!

D. Gáspár. A romantikáról írt dolgozat nem közölhető. **Sziklai F. Eperjes:** Az ön által kitűzött kérdést csak akkor vehetjük fel, ha a jutalomdíjakat beküldi a szerkesztőségbe, továbbá a felülbíráls jogát önmagunkra engedjük át, de köteles a beérkezett dolgozatról beszámolni. **Markovics M.** Azt a verset mi a «Függetlenségéből» nem kereshetjük ki. Ha esetleg a kezünkbe akad a muzeumban, megnézzük, hogy ki a szerzője s majd alkalmilag megizenjük. **Berezse Emil.** Hogy képzelheti, hogy a Jászai Marihoz írt versét a «Tanulók Lapja»-ban kiadjuk? Azt hiszi, hogy ez a lap holmi rimpogatóseknek a melegágya? Csalódik. Láthatja, hogy jó dolgozatokat, bárki írja is, kiadunk, rosszakat azonban senkitől sem. Verseit a papírkosár fenekére vetettük. **B. B. Szolnok.** Ha előfizető, ingyen megkapja. **Romulus.** Nem kapható, elfogyott. **H. B. Selmecz.** Üdvözlét. Jönni fog. Több kérdésre a jövő számban.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:		SZERKESZTI:	SZERKESZTŐSÉG:
Egész évre	4 frt.	Dr. RUPP KORNÉL	Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
Fél évre	2 frt.	főgymnasiumi tanár.	KIADÓHIVATAL:
Negyed évre	1 frt.		Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
Megjelenik minden vasárnap.		Kiadja a „Kosmos” műintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.	HIRDETÉSEK felvételnek és jutányosan számíttatnak

A MAGYAR RUHA.

(*) A budapesti egyetemi ifjuság körében merült fel az eszme, hogy az ifjuság a millenium alkalmából öltse föl nemzeti viseletét, s ha nem is mindig, de legalább a milleniumi kiállítás tartama alatt járjon magyar ruhában.

Maguk az egyetemi ifjak már márczius 15-én felöltik a magyar ruhát s ettől kezdve állandóan azt fogják viselni.

A magyar ruha mint igazi magyar specziálítás, a mai modern francia, angol, és német szabású és divatu ruhák mellett valóban feltűnő viselet, — de feltűnőségét azonnal elveszíti, mielőtt viselése általánossá válik.

Hogy pedig ez nem is kivihetetlen, eléggé igazolja ama körülmény, hogy nem csak az egyetemen, hanem a fővárosi iskolák növendékei körében is mindinkább tért hódít ama terv, hogy a közép iskolai ifjuság is öltön magyar ruhát a milleniumra.

Több iskola tanári kara maga jár elől a jó példával s már az idei márczius 15-iki ünnepre magyar ruhát huz fel.

A magyar viselet ellenzői azzal az ellenvetéssel lépnek fel, hogy a magyar viselet kényelmetlen és drága, Ezeknek könnyen megfelelhetünk, ha a katonai egyenruhákra, a feleszes huszár és gyalogos nadrágra hivatkozunk, a melyet viselőik épen nem tartanak kényelmetlennek. Természetes, hogy eleinte szokatlan, de pár hét múlva úgy érezzük benne magunkat, mintha sohasem jártunk volna másban. S még ha kényelmetlen volna is? Hát nem tudnók magunkat hazafiságból egy kis kényelmetlenségen túltenni?

A mi a drágaságot illeti, arra az a válaszuk, hogy a német és angol ruha is drága, s attól függ, hogy ki milyen szabónál s milyen szövettől rendel ruhát. Igaz, hogy van 2—300 forintos magyar ruha is, — de, hogy a rendes használatra szánt magyar ruha a mi mostani ruhánknál semmivel sem drágább, elég felelősenünk, hogy két-három budapesti szabó czég ajánlatot tett a fővárosnak s az iskolák igazgatóságának, hogy bármely tanuló részére 25 frtért teljes magyar öltözetet állít ki. Ez az öltözet atillából, magyar nadrágból, rámás eszimből és pörge kalapból állana. Ennél olcsóbb ruhát, kalapot és lábbelit csakugyan nem lehet kapni, főleg ha tekintetbe vesszük, hogy a ruha fekete szövettől készül s egyszerűsége mellett izléses is.

Valóban jól esik látni a fiatalság felbuzdulását, azét a fiatalságét, a mely mindig a legtisztábban, legőszintebben őrizte meg a magyar jelleget, szívben érzésben, gondolkodásban, lelkesedésben, tettekben és külső viselkedésben.

Ráismerek a márcziusi ifjuságra, a mely nem fog kihalni soha, a mig magyar lesz a földön, ráismerek arról, hogy nem kérdezi, tetszik-e másnak az, a mit neki az ő hazafias érzése diktál, s megteszi, ha vannak, ha nincsenek követői.

Igen, ez az a márcziusi ifjuság, a mely számot tesz a nemzet testében, mert annak ő a legtisztábban esergedező ere, melyben igazi, romlatlan, tiszta magyar vér lüktet.

Te pedig, középiskolai ifjuság, kövesd a jó példát és sorakozzál melléje!